

ZPRÁVODAJ

Organ MNV a Osvětlové besedy v Hostivici

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ K 1. MÁJI.

CENA 50 HAL

1959

Karel Toman:

KVĚTEN

Jdem všichni, s ženami a dětmi
a se snem předků.

Jdem slunce přivítat, jež vyvolala ze tmy
modlitba věrných pokolení
a práce.

V rosnaté trávě tanší naše děti,
bratrský řetěz rukou spjal je v kruh.
V té budoucnosti záští není
a z jejích písní zpívá družný duch
a mluví k otcům.

Neb nikdy bojovník
ať za pluhem jde, nebo buší v kov,
vítězit chce-li, nesmí zhrdat bratrem.

Historie 1.máje.

Jako každoročně, tak i letos se zaplní ulice a náměstí našich měst a vesnic rozjásanými májovými průvody. Tyto radostné průvody už jaksí patří k tomu 1.máji, jak jej známe my. A možná, že mnozí se právě tohoto dne zamyslí nad otázkou proč právě 1.máj je slaven každoročně jako svátek pracujících celého světa. Pro odpověď si budeme muset zajít trochu do minulosti.

Psal se 3.květen 1886. V americkém městě Chicagu stávkovali a demonstrovali dělníci za osmihodinovou pracovní dobu a za zlepšení svých životních podmínek. Policie je násilím rozehnala a při srážce bylo 6 dělníků zabito a několik těžce zraněno. Na druhý den byla svolána protestní schůze, na které měl být odsouzen tento krvavý zločin americké policie. Tato ovšem opět zasáhla a chtěla demonstranty rozehnat. A tu se stalo něco neočekávaného. Agent-provokatér, který ukryt v řadách demonstrantů, vhodil mezi policii bombu, jejímž výbuchem bylo několik policistů zabito a zraněno. Došlo k rozsáhlému zatýkání. Americká buržoasie využila této provokace k tomu, aby dala zatknout i předáky amerického dělnického hnutí, kteří jak bylo dokázáno, se manifestace ani nezúčastnili. Tito nevinní lidé byli obviněni z vraždy, odsouzeni k trestu smrti a popraveni. Americká buržoasie tímto krutým postupem nesledovala ideály spravedlnosti, ale šlo jí o zastrášení dělnictva, které bojovalo za své spravedlivé požadavky.

Tento zločin vyvolal prudkou bouři odporu mezi pracujícími celého světa. Proto když se roku 1889 v Paříži sešli zástupci mezinárodního dělnického hnutí na svém sjezdu, bylo zde rozhodnuto, že 1.máj bude každoročně dnem přehlídky mezinárodního dělnického hnutí na paměť krvavých událostí v Chicagu. I čeští dělníci splni-

li usnesení tohoto sjezdu a rok 1890 byl slaven 1.máj v českých zemích po prvé, aby pak každým rokem se stal mohutnějším a dospěl až k slavným a krásným 1.májům našich dnů.

Hovoříme s nejstaršími pamětníky prvních oslav 1.máje v Hostivici.-----

Mezi nejstarší pamětníky prvních oslav 1.máje u nás patří s.Václav Fousek, dnes již osmdesátník, dlouletý neúnavaý politický pracovník, kterého všichni dobře známe. Jeho paměť je dosud svěží a ochotně podá každému zprávu o tom, jak se u nás slavil 1.máj.

Začal-li se 1.máj oslavovat v českých zemích v r.1890, můžeme s určitostí říci, že hned v následujících letech zúčastňovali se májovými oslav jmenovitě "U kaštanu" v Břevnově také naši občané. Mezi přední průkopníky socialistického zítřka naší obce patřili s.František Pokorný ze Břvů, Jakub Strašlipka, Osvald Eiman, Václav Souček, s.Jousa a Minařík.

Až do r.1905 konaly se májové oslavy v restauraci u Součků /nyní u Kopejtků/. Byly to ovšem jen veřejné schůze, jichž se zúčastňovalo 40 - 60 soudruhů strany sociálně demokratické. Tyto schůze byly často rozpuštěny, jelikož projevy některých soudruhů se nelíbily vždy obligátně přítomnému vládnímu komisaři. Sociální demokraté slavili svátek 1.máje skutečně v den 1.května, zatím co národní dělníci /později hárodní socialisté/ slavili první neděli v květnu. Účast na těchto oslavách znamenala téměř výlukou z práce. Přesto se 1.máj slavil a účast na těchto oslavách rok od roku stoupala. Nekonalali se veřejná schůze, zažádali si pořadatelé alespoň o povolení důvěrné schůze, na kterou byli jednotliví členové zváni. I na

důvěrných schůzích ovšem nechyběl vládní komisař a policista.

Větší už veřejná schůze konala se v r.1897 v Jenči, které se zúčastnili i četní občané naší obce. Schůze skončila zatčením tří zemědělských dělníků, pracujících u dvora jako kočí.

První oslava většího rozsahu byla uspořádána v naší obci teprve v r.1911, která byla již vlastně táborem licu. Četní řečníci promluvili v restauraci u Součků a po projevech konal se průvod obcí do restaurace "U koruny", kde pak následovala zábava. Na klopách všech zúčastněných soudruhů se vyjímaly rudé karafiáty.

Soudruzi naší obce přispěli jistě nemalou měrou věci socialismu. Náš dík a naše vzpomínka patří dnes jim, těmto neochvějným bojovníkům za lepší socialistický zítřek.

Na oslavy 1.máje vzpomínala i soudružka Rysová. Jezdila s ostatními soudruhy z organizace na májové manifestace do Prahy. Již na nádraží očekávali příjezd venkovských soudruhů silné policejní a četnické patroly, které účastníky oslav po celou dobu manifestace nespouštěli s očí. Stávalo se často, že na Václavském náměstí docházelo k potyčkám s policií a tu soudruzi posílali své ženy domů a sami se vraceli pozdě večer nejednou s důkladnými boulemi a podlitinami od policejních pendreků a plochých šavlí.

Soudruzi středního věku vzpomínají na oslavy prvního máje, které prožili na počátku tohoto století jako děti. Jestliže tehdy zaměstnavatelé byli nuceni účast dělníků na manifestacích trpět, děti do průvodu mesměly a doprovázely táty z povzdálí. Běda přistihli z nich četník v blízkosti průvodu někoho. Takového nešťastníka výprask neminul. Ani tato vyhlídka nemohla kluky odstrádit. Však 1.máj v té době byl skutečným svátkem pro celou

organizaci i sympatisující občany. V r.1909 na př. se slavil 1.máj v Dušníkách a hostivičtí šli na oslavu organizovaně i s praporem, který opatroval a hrdě nosil s.Aiman

V r.1911 byla májová manifestace v Hostivici. Organizace soc.demokracie v té době vzrostla tak, že od té doby s výjimkou válečných let se konají oslavy 1.máje v Hostivici stále. Právě v r.1911 byl 1.květen předehrou k velké stávce v místní šroubárně /nynější AZKG/, která trvala 6 neděl. V r.1914 mluvil v Hostivici o 1.máji soc.dem.předák poslanec Hampl. Hřímál proti válce a prorokoval, že prohnité Rakousko nevydrží ani 2 měsíce a zhroutí se. A ejhle, za několik měsíců spolu se sociálně demokratickými vůdci ostatních zemí přiložili sami své polínko k válečnému požáru.

Jinou náplň dostaly první máje po světové válce. Lidé věřili, že nová republika bude státem spravedlivým. V prvních dnech se zdálo podle slibů, že tomu tak skutečně bude. Avšak ukázalo se, že sliby jsou chyby a tak bylo více než kdy jindy třeba ukázat na 1.máje sílu lidu. Bohužel jako vždy i zde soc.demokracie zklamala a v době, kdy bylo jednoty nejvíce zapotřebí, začíná uvnitř strany rozklad. Formuje se pravice a proti ní oklamání a nespokojení, kteří se hlásí k marxismu. Hostivická organizace tento problém neznala. Patřila až na několik vyjímek k levému křídlu. V r.1920, kdy soudruzi chtěli násilím si vynutit splnění poválečných slibů, došlo mezi soc.demokraty k zatýkání. Účel byl jasný. Soudruzi měli být zastrašeni. A skutečně, když v r.1921 došlo k založení KSČ, zůstává v obci i nepočtená organizace soc.demokracie.

Od r.1921 pak slaví 1.máj v Hostivici komunisté. Až v třicátých letech jsou v obci

jsou v obci kromě komunistické-
ho 1.máje i manifestace druhých
stran. V době, kdy fašismus v
Německu nastupoval k moci a
neskrýval se se svými úmysly
proti naší republice, dochází
k společným oslavám 1.máje.
To byly základy, ze kterých
vzrůstala dnešní národní fron-
ta. Komunisté vyzývají k zá-
chraně republiky, která jim
leckdy bývala macechou. Nachá-
zejí porozumění u poctivých li-
dí bez rozdílu stranické příslu-
šnosti. Avšak ani v této do-
bě nebylo možno mnohdy nazývat
věci jejich pravými jmény. Sta-
lo se mnohokrát, že komisař z
kladenského hejtmanství bral
slovo nebo napomínal řečníka,
který příliš rozhořčeně odsu-
zoval fašistické vládcce a ne-
rozhodnost západních demokracií.
Takové svaté rozhořčení vynes-
lo řečníku - funkcionáři kraj-
ského výboru KSČ dokonce něko-
likatýdenní žalář, neboť se

dopustil ve svém projevu
"urážky spřátelených států".

Ani v dobách největšího chro-
žení republiky nebyl 1.máj
pouhou politickou manifestací.
Byl i výrazem důvěry v sílu
lidu. Byl i výrazem radosti
ze života. Vždyť každý z prv-
ních májů končival družnou
zábavou a tancem v Dělnickém
domě.

Po druhé světové válce staly
se oslavy 1.máje radostným
svátkem a příležitostí k za-
myšlení nad dlouhými lety bo-
jů dělnické třídy. To však je
již historie velmi mladá, kte-
rou prožíváme.

Program májových oslav.

Večer na 1.máje koná se v Dělnickém domě májová taneční zábava.

Na příští týden připravujeme oslavy 14.výročí slavných květno-
vých dnů. V úterý 5.května v den, kdy před čtrnácti léty povstal
pražský lid proti nenáviděným okupantům vzpomene Svaz protifa-
šistických bojovníků spolu s pionýry zdejší školy obětí revolu-
ce v naší obci.

V 17 hodin bude vykonána pietní pouť k památníčkům a hrobu Rud-
armějců spojená s položením květina. Sraz účastníků bude před
17.hodinou u MNV.

Večer v 19 hodin pořádá Svaz protifašistických bojovníků veřej-
nou členskou schůzi, na které promluví zástupce ÚV SPB. Zveme
všechny občany na tuto schůzi do Dělnického domu.

V předvečer dne vítězství bude pak ve zdejší sokolovně slavnost-
ní besídka pořádaná Májovou komisí, v jejímž programu se vystří-
dají pionýři, členové TJ Sokol, hudební kroužek Sokola, členové
Osvětové besedy a pěveckého kroužku Bendl. Začátek besídky bude
v 19 hodin.

V sobotu 9.května 1959 účinkuje hudební soubor Osvětové besedy
v místním parku na Husově náměstí od 15 do 17 hodin na

p r o m e n á d n í m k o n c e r t u.

Večer ve 20 hodin pořádá Osvětová beseda v Dělnickém domě v
Hostivici t a n e č n í z á b a v u,

na které hraje k poslechu i k tanci oblíbený soubor Rudolfa
D o u š y z Jinonic.

HOSTIVICKÝ ZPRAVODAJ.Vydává MNV a Osvětová beseda v Hostivici.